

між тими, хто шукає знання, і джерелом знань в умовах довіри і з використанням сформованих особистих зв'язків одне з одним, є найважливішим завданням.

Корпоративна інформація може зберігатися у двох формах. Матеріальна, чи явна інформація – це дані і знання, які можна знайти в документах організації у формі повідомлень, листів, статей, довідників, патентів, креслень, відео- й аудіозаписів, програмного забезпечення. Персональна, чи прихована інформація – це персональне знання, пов'язане з індивідуальним досвідом. Саме приховане знання – це практичне знання, що є ключовим для прийняття рішень і управління. У дійсності ці два типи інформації, як дві сторони однієї медалі, однаково важливі в структурі системи управління знаннями [3, с. 105–106].

Отже, сьогодні управління знаннями і здатність організації до навчання стають ключовою компетенцією фірмового менеджменту. Серед менеджерів сфери управління людськими ресурсами, що особливо займаються розвитком персоналу, з 80-х років великою популярністю користується концепція «навчальної організації».

Використані джерела

1. Букович А., Руфь У. Управління знаннями. Керівництво діями. М.: ИНФРА-М, 2002. 357 с.
2. Гаврилук Т.А., Хорошевський В.Ф. Бази знань інтелектуальних систем. К: Либідь, 2000. 422 с.
3. Мильнер Б.З. Управління знаннями. М.: ИНФРА-М, 2003г. 465 с.

Бордюк Марія

Київський національний університет технологій та дизайну
(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри
підприємництва та бізнесу КНУТД Щербак В. Г.)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В РЕГІОНІ

Мале підприємництво (МП) відіграє важливу роль у сучасній соціально-орієнтованій ринковій економіці та є важливою складовою ринкового господарства, невід'ємним елементом конкурентного механізму. Завдяки йому ринкова економіка стає гнучкішою, мобілізує фінансові і виробничі ресурси населення, несе в собі могутній антимонопольний потенціал, слугує вагомим фактором структурної перебудови і забезпечення проривів науково-технічного прогресу, вирішує проблему зайнятості та інші соціальні проблеми ринкового господарства. У всіх економічно розвинутих країнах частка МП у ВВП сягає від 50% до 80%. Разом з тим, держава практично не втручається у функціонування малого підприємництва, чим дуже сприяє його конкурентоспроможності.

Недооцінка потенціалу МП, ігнорування його економічних і соціальних можливостей, надмірне оподаткування є стратегічним прорахунок і без науково-обґрунтованої, виваженої державної політики підтримки цей бізнес не завжди може протистояти у конкурентній боротьбі великому капіталу, відстоювати свої економічні, політичні і соціальні інтереси. Разом з тим, значний вплив на діяльність МП мають органи місцевої влади, правоохоронні та санітарно-епідеміологічні установи, постачальники та споживачі. Нажаль, найбільше впливають різні перевіряючі та контролюючі інстанції. Якщо місцева влада буде проводити сприятливу політику щодо підтримки МП і виступить його захисником від великих і середніх підприємств, то розвитку та економічному зростанню цього бізнесу сприятимуть також і регіональні фактори.

Можливості МП значною мірою залишаються нереалізованими. В багатьох регіонах і країні в цілому зведені серйозні економічні і адміністративні бар'єри для виходу нових підприємств на ринок і розвитку їх діяльності. Великою перешкодою для функціонування МП є корупційна система, яка не дає вільно розвиватися підприємництву, тому значна кількість МП змушені ховатися «в тіні» або перебувати у напівлегальному чи навіть нелегальному становищі. МП поставлено в однакові умови функціонування з великим і середнім бізнесом у кредитно-фінансовій системі, в митному захисті тощо, а дуже часто саме вони зацікавлені у ліквідації МП як конкурента, особливо це відчувається у роздрібній торгівлі. Для представника малого підприємництва не вигідна будь-яка підприємницька діяльність в сфері виробництва, а тому він намагається реалізуватися в торгівлі і посередництві.

Разом з тим, малий бізнес є місцем зайнятості значної кількості громадян, тим самим зм'якшує соціальне напруження. Заняття власною справою, як природня форма прояву здібностей людини і реалізації її громадянських прав, формує умови створення самостійного суспільного прошарку підприємців, які складають соціально-політичну базу демократичних перетворень суспільства [1].

Вагомий внесок у дослідження малого підприємництва, аналіз його проблем та перспектив розвитку в регіональному аспекті зробили Половен О.В., Петренко К.Г.[2], Чуприна Л.В., Юзовицька С.А.[3], Лук'янова Н., Зайцева О. [4]. Проте, незважаючи на численні дослідження, проблематика розвитку малого підприємництва в Україні залишається й надалі актуальною сферою наукових досліджень. Невирішеними залишаються питання стосовно оподаткування малого бізнесу, реєстрації, правового забезпечення та захисту малого підприємництва з боку держави від негативних факторів, одним з яких є монополізація ринку.

В умовах порушення макроекономічної стабільності роль малого підприємництва як

структуруючого елементу сучасної економіки зростає. При цьому зростає і його вразливість до внутрішніх і зовнішніх шоків, а також ризиковість у порівнянні із великим бізнесом. У 2020 році мале підприємництво в Україні і в цілому у світі зазнало нового чутливого удару внаслідок спалаху пандемії COVID-19, спричинених нею кризових процесів і порушення стабільності в економіці.

Використані джерела

1. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. К.: Знання, 2008. 302 с.
2. Половен О.В., Петренко К.Г. Особливості управління малим підприємством. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. №6. С. 131–135.
3. Чуприна Л.В., Юзовицька С.А. Світовий досвід розвитку малого підприємництва та його використання в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 32. С. 264-270. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/41.pdf (дата звернення: 17.02.2021).
4. Лук'янова Н., Зайцева О. Пандемія коронавірусу: правові механізми захисту трудових та соціальних прав працівників: посібник. К., 2021. URL: http://rv.dsp.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/lhsi_pandemya_koronavirusu.pdf (дата звернення: 17.02.2021).

Боярчук Руслана

Західноукраїнський національний університет

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ Костецька Н.І.)

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Актуальними питаннями теорії та практики управління діяльністю сучасних підприємств є прийняття оптимальних управлінських рішень. Успішна діяльність і розвиток підприємства у майбутньому можливі лише тоді, коли у процесі прийняття тих чи інших рішень керівники застосовують різні функції управління і, зокрема, економічний аналіз.

Економічний аналіз є системою способів вивчення за даними обліку, звітності, нормативних планів та інших джерел інформації результатів і стану господарської діяльності, можливих варіантів її поліпшення для оцінювання і контролю виробництва, обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності роботи підприємств, їхніх підрозділів, об'єднань і формувань. Результати економічного аналізу діяльності підприємства залежать від правильної організації аналітичної роботи, яка повинна бути заздалегідь спланована, базуватися на сучасних методиках, забезпечувати дієвість та ефективність аналітичного процесу.